

มหาวิทยาลัยบูรพา

วิทยาเขตชลบุรี

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเขตภาคตะวันออก

พรทิพย์ มุ่งการงาน

11 มี.ค. 2557

333227

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

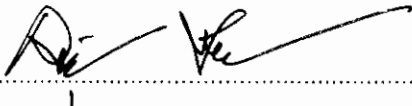
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

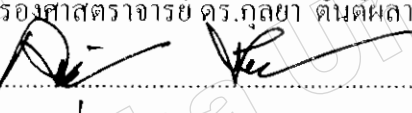
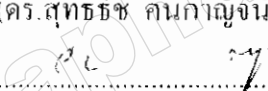
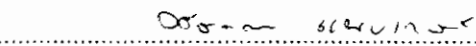
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ พรทิพย์ มุ่งการงาน ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.สุทธิชัย ชนกาญจน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรัตน์ จำอู)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ดินดีผลาชีวะ)

..... กรรมการ
(ดร.สุทธิชัย ชนกาญจน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรัตน์ จำอู)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รอ.หญิง ดร. ชนิดดา แบนเกษร)

คณะพยาบาลศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์นิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.สุทธิรัช คนกาญจน์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารีรัตน์ จำอยู่ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา ตันติผลาชีวะ ที่กรุณาให้ความรู้ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงาน ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ให้ความอนุเคราะห์และส่งเสริมให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสพัฒนาตนเอง รวมทั้งให้ความกรุณาในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลภา คุณทรงเกียรติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิคม มูลเมือง ดร.ชูชน ชีวพูลผล ดร.ภรภัทร เสงอุดมทรัพย์ และ ดร.สมใจ นกดี ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้สำหรับ การรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ หัวหน้าพยาบาล หัวหน้าหน่วยงานในแต่ละหน่วยและพี่น้องพยาบาลทุกท่าน ที่ให้กำลังใจและสนับสนุนในการทำงานวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูคุณเวทิตาแด่ บุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษาและประสบความสำเร็จมาจนตราบนานเท่านานนี้

พรทิพย์ มุ่งการงาน

51924046: สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล; พย.ม. (การบริหารการพยาบาล)

คำสำคัญ: ความเข้มแข็งในการมองโลก/ ความสุขสมบูรณ์/ การเสริมสร้างพลังอำนาจ/ พยาบาลวิชาชีพ

พรทิพย์ มุ่งการงาน: ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลวิชาชีพ

โรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (FACTORS AFFECTING SENSE OF COHERENCE OF PROFESSIONAL NURSE OF COMMUNITY HOSPITALS UNDER THE MINISTRY OF PUBLIC HEALTH IN EASTERN REGION) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: สุทธิรักษ์ คนกาญจน์, กศ.ค., อารีรัตน์ จำอยู่, D.S.N., 127 หน้า ปี พ.ศ. 2555.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสมบูรณ์ การเสริมสร้างพลังอำนาจ และความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในกลุ่มการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 336 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบวัดความสมบูรณ์ แบบสอบถามการเสริมสร้างพลังอำนาจ และแบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลก ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปหาความเที่ยงตรงได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .83, .93 และ .96 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์และสมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความสมบูรณ์ของพยาบาลวิชาชีพ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.08$, $SD = 0.49$) การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจของพยาบาลวิชาชีพ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.57$) และความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลวิชาชีพ อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 5.33$, $SD = 0.34$)

2 ความสมบูรณ์ และการเสริมสร้างพลังอำนาจมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .526$ และ $r = .741$) ตามลำดับ และตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ ความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลวิชาชีพ คือ ความสมบูรณ์ และการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ โดยอธิบายความแปรปรวนของความเข้มแข็งในการมองโลกได้ร้อยละ 59.8 โดยมีสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Y' \text{ ความเข้มแข็งในการมองโลก} = 1.250 + .339 \text{ การเสริมสร้างพลังอำนาจ} + .070 \text{ ความสมบูรณ์}$$

$$Z_{\text{ความเข้มแข็งในการมองโลก}} = .636 Z_{\text{การเสริมสร้างพลังอำนาจ}} + .228 Z_{\text{ความสมบูรณ์}}$$

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าความสมบูรณ์ และการเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลวิชาชีพ ได้ ดังนั้นผู้บริหารทางการพยาบาลควรหาแนวทางการพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลโดยมีการส่งเสริมความสมบูรณ์และการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับพยาบาลวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเพื่อให้พยาบาลวิชาชีพมีความเข้มแข็งในการมองโลกต่อไป

51924046: MAJOR: NURSING ADMINISTRATION; M.N.S (NURSING ADMINISTRATION)
 KEY WORDS: SENSE OF COHERENCE/ WELLNESS/ EMPOWERMENT/ PROFESSIONAL NURSE
 PORNTIP MUNGKANNGAN: FACTORS AFFECTING SENSE OF COHERENCE OF
 PROFESSIONAL NURSE OF COMMUNITY HOSPITALS UNDER THE MINISTRY OF PUBLIC
 HEALTH IN EASTERN REGION. ADVISORY COMMITTEE: SUTTHITAT KONKANCHANA, Ed.D ,
 AREERUT KHUMYU, .D.S.N., 127 P. 2012.

The purposes of this research were to study the wellness, empowerment and sense of coherence of professional nurses. The Multi-stage Random Sampling technique was used to select the samples of 336 professional nurses of community hospitals in eastern region. The research instruments were questionnaires assessing personal data, wellness, empowerment, and sense of coherence questionnaires. The wellness, empowerment, and sense of coherence questionnaires were tested for content validity and reliability using Cronbach's alpha coefficient which were .83, .93, .96 respectively. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression. The findings were as follows.

1. Wellness of professional nurses was at the high level ($\bar{X} = 4.08$, $SD = 0.49$), empowerment of professional nurses was at the high level ($\bar{X} = 4.16$, $SD = 0.57$) and sense of coherence of professional nurses of community hospitals in eastern region was also at the high level ($\bar{X} = 5.33$, $SD = 0.34$)

2. Wellness and empowerment were statistically significant and related positively at the high level with sense of coherence of professional nurses of community hospitals in eastern region at alpha .01 ($r = .526$ and $r = .741$ respectively). The variables that could predicted sense of coherence of professional nurses of community hospitals in eastern region at the .01 level of significance were wellness and empowerment accounting for 59.8 percents of the variance of sense of coherence ($R^2 = .598$). The regression equations were as follows:

$$Y_{\text{sense of coherence}} = 1.250 + .339 \text{ empowerment} + .07 \text{ wellness}$$

$$Z_{\text{sense of coherence}} = .636 Z_{\text{empowerment}} + .228 Z_{\text{wellness}}$$

These findings indicated that wellness and empowerment were important factors which can improve level of sense of coherence of professional nurses. Therefore, head nurses should seek for personal development strategies by enhancing wellness and empowerment of professional nurses continuously in order to increase sense of coherence of professional nurses.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามในการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ความเข้มแข็งในการมองโลก (Sense of Coherence: SOC).....	15
ความสุขสมบูรณ์.....	24
การเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	30
โรงพยาบาลชุมชน.....	40
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	53
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย	59
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาล ชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	60
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความ สุขสมบูรณ์ การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ และความเข้มแข็งในการ มองโลกของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกรายด้านและโดยรวม	61
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความสุข สมบูรณ์ การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ กับความเข้มแข็งในการมองโลกของ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม.....	63
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ ความเข้มแข็งในการมองโลก ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขต ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้สมการถดถอยแบบขั้นตอน	64
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	67
สรุปผลการวิจัย.....	67
อภิปรายผลการวิจัย	68
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก.....	89
ภาคผนวก ก	90
ภาคผนวก ข	92
ภาคผนวก ค	113
ภาคผนวก ง.....	123
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	127

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การสุ่มโรงพยาบาลชุมชนสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของโรงพยาบาล.....	47
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง โรงพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	50
3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจ การเสริมสร้างพลังอำนาจ และความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	55
4 จำนวน และร้อยละของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามอายุ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและแผนกที่ปฏิบัติงาน (n = 322 คน).....	60
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกรายด้านและโดยรวม (n = 322 คน).....	61
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกรายด้านและโดยรวม (n = 322 คน).....	62
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกรายด้านและโดยรวม (n = 322 คน).....	63
8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ความพึงพอใจ การได้รับการเสริมสร้างพลังอำนาจ กับความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	64
9 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ในการพยากรณ์ความเข้มแข็งในการมองโลกของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน สังกัดกระทรวงสาธารณสุขในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	65

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	14

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University